

Sygn. akt VII U 14/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2018 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2018 r. w Warszawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość zadłużenia z tytułu składek

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 20 czerwca 2017 r., znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 20 czerwca 2017 r., znak: 200000/71/2017/7132377107/ RKS, w ten sposób, że stwierdza, że J. S. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2012 r. do lutego 2017 r.,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz odwołującego J. S. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

J. S. w dniu 26 października 2017 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 20 czerwca 2017 r., (...) określającej wysokość zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne wraz w wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania.

W uzasadnieniu w pierwszej kolejności wskazał, że od czterech lat nie mieszka pod adresem na jaki organ rentowy dokonywał doręczeń, a o treści decyzji dowiedział się dopiero z korespondencji ZUS z dnia 13 października 2017 r. Wskazał, że w lipcu 2011 r. został zatrudniony w oparciu o umowę o pracę w (...) sp. z o.o. Pracodawca zgłosił go do ubezpieczeń społecznych i opłacał należne składki. W związku z tym zaczął stopniowe wygaszanie prowadzonej działalności, jednakże nie dokonał jej formalnego wyrejestrowania z (...). Dodał, że od kwietnia 2012 r. nie podejmował żadnych czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. m.in. nie świadczył usług na rzecz jakichkolwiek podmiotów, nie prowadził negocjacji, nie poszukiwał i nie pozyskiwał nowych klientów, nie osiągnął żadnych dochodów z tytułu prowadzenia tej działalności. Zaznaczył, że pomimo faktycznego całkowitego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej ZUS niesłusznie naliczał dalsze składki na ubezpieczenia zdrowotne. Odwołujący podniósł, że organ rentowy naruszył art. 83 ust 1 oraz art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne stwierdzenia, że jest on dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek

na ubezpieczenia zdrowotne za okres od kwietnia 2012 r. do lutego 2017 r. Nadto wskazał, iż w jego ocenie doszło do przedawniania wierzytelności ZUS.

Mając na uwadze powyższe odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne oraz zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych (odwołanie z dnia 26 października 2017 r. wraz z załącznikami, k. 2-12 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 15 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o niewuzględnienie odwołania i jego odrzucenie.

W treści odpowiedzi na odwołanie wskazał, że w związku z analizą konta odwołującego w dniu 11 kwietnia 2017 r. skierowano do niego zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne z a okres od kwietnia 2012 r. do lutego 2017 r. Pismo to zostało doręczone w trybie KPA w dniu 3 maja 2017 r. W zawiadomieniu z dnia 11 kwietnia 2017 r. odwołujący został wezwany w charakterze strony do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacania składek. W dniu 18 maja 2017 r. wystawiono zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego, które odebrano w dniu 29 maja 2017 r. Następnie 20 czerwca 2017 r. organ rentowy wydał decyzję o zadłużeniu z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Decyzja ta została doręczona w trybie KPA w dniu 14 lipca 2017 r., na adres widniejący w (...). Tym samym odwołujący składając odwołanie w dniu 31 października 2017 r. przekroczył miesięczny termin na wniesienia odwołania. Powyższe uzasadnia wniosek o odrzucenie odwołania.

Nadto organ rentowy zaznaczył, że odwołujący na każdym etapie postępowania był informowany o prawie czynnego udziału w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, jednak z prawa tego nie skorzystał. Odnosząc się do zarzutu przedawnienia należności z tytułu składek podniósł, że zawiadomienie o wszczęciu postępowania zostało doręczone w dniu 3 maja 2017 r. Powyższa czynność zawiesiła bieg terminu przedawnienia. Organ rentowy wskazał, iż składka za kwiecień 2012 r. przedawnia się po upływie 5 lat, tj. od 10 maja 2017 r. W związku z powyższym decyzja nie określa należności przedawnionych (odpowiedź na odwołanie z dnia 15 listopada 2017 r. k. 13-14v a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. S., ur. (...), od 15 stycznia 2006 r. prowadził działalność gospodarczą. W ramach tej działalności współpracował z firmą (...). Odwołujący nie wykonywał w tym okresie usług na rzecz żadnych innych podmiotów. W 2010 r. firma (...) została przejęta przez firmę (...) sp. z o.o. Po przejęciu odwołujący kontynuował współpracę z podmiotem przejmującym na dotychczasowych zasadach (wydruk (...), k. 55 a.s., zeznania świadka L. S., k. 58 a.s., zeznania świadka E. G., k. 59 a.s., zeznania odwołującego, k. o a.s.).

W lipcu 2011 r. (...) sp. z o.o. podpisała z odwołującym umowę o pracę. W ramach tej umowy od 5 lipca 2011 r. został on zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku specjalisty ds. wznawiania umów asysty technicznej. Wobec tego spółka zgłosiła go do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego. Zgodnie z tą umową odwołującego obowiązywał zakaz konkurencji. Odwołujący był m.in. zobowiązany nie wykonywać żadnych prac i nie świadczyć żadnych usług na rzecz podmiotów prowadzących działalność konkurencyjną w stosunku do działalności spółki. W związku z tym odwołujący rozpoczął stopniowe wygaszanie prowadzonej działalności gospodarczej, przy czym formalnego wykreślenia działalności z rejestru dokonał w 28 lutego 2018 r. Działalność gospodarcza odwołującego od 2012 r. nie przynosiła dochodów (umowa o pracę z dnia 4 lipca 2011 r. wraz z załącznikami, k. 64-70v a.s., informacje o dochodach, k. 56 a.s., zeznania świadka L. S., k. 58 a.s., zeznania świadka E. G., k. 59 a.s., zeznania odwołującego, k. 60 a.s.).

W dniu 11 kwietnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. skierował do odwołującego zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za

okres od kwietnia 2012 r. do lutego 2017 r. Pismo to po dwukrotnym awizowaniu zostało pozostawione w aktach ze skutkiem doręczenia (zawiadomienia, k. 9-10 a.r.).

W dniu 18 maja 2017 r. wystawiono zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego. Następnie 20 czerwca 2017 r. organ rentowy wydał decyzję (...), w której stwierdził, że J. S. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Organ rentowy wskazał, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 19.716,39 zł, w tym: 16.091,39 zł z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2012 r. do lutego 2017 r. oraz 3.625,00 zł odsetek za zwłokę. Decyzja ta po dwukrotnym awizowaniu została pozostawiona w aktach ze skutkiem doręczenia (decyzja z dnia 20 czerwca 2017 r., k. 1-2 a.r.).

J. S. wniósł odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 26 października 2017 r., k. 2-6 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy, jak również w aktach rentowych odwołującego, zeznań świadków: L. S. oraz E. G. oraz zeznań odwołującego złożonych przez niego w charakterze strony.

Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z ich treści należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Sąd Okręgowy dał w całości wiarę zeznaniom odwołującego oraz świadków, ponieważ są one logiczne, a nadto korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 20 czerwca 2017 r., (...), jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Tytułem wstępu wskazać należy, że Sąd nie uwzględnił wniosku organu rentowego o odrzucenie odwołania z uwagi na złożenie go z przekroczeniem terminu. Analizując wskazany wniosek Sąd miał na względzie, że zgodnie z art. 477⁹ § 1 k.p.c. odwołanie od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. Z kolei w myśl art. 477⁹ § 3 k.p.c. Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Zacytowany przepis art. 477⁹ § 3 k.p.c. wskazuje, że Sąd może nie odrzucić odwołania (rozpoznać je), jeśli przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego. Ocena, czy przekroczenie terminu było nadmierne i czy nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się, jest pozostawiona uznaniu sądu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006 r., III UK 168/05, Lex nr 277825). Użyte w art. 477⁹ § 3 k.p.c. sformułowanie "przyczyny niezależne" jest szersze od "braku winy strony" (art. 168 § 1 k.p.c.) i pozwala na uwzględnienie także niektórych przyczyn zawinionych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2017 r., III UK 48/16, LEX nr 2261734).

W świetle powyższego podkreślenia wymaga, że odwołujący w trakcie postępowania przed ZUS nie otrzymał osobiście żadnej korespondencji związanej ze sprawą. Zarówno zawiadomienia o wszczęciu i zakończeniu postępowania, jak i sama decyzja były wysyłane na nieaktualny adres odwołującego i po dwukrotnym awizowaniu zostały pozostawione w aktach sprawy. W październiku 2017 r. odwołujący powziął informację o tym, że z jego wynagrodzenia za pracę prowadzona jest egzekucja. O treści zaskarżonej decyzji dowiedział się dopiero 13 października 2017 r. i niezwłocznie, to jest w dniu 26 października 2017 r. skonstruował od niej odwołanie. Mając to na uwadze Sąd uznał, że w niniejszej

sprawie wystąpiły okoliczności uzasadniające przywrócenie terminu do wniesienia odwołania. Wobec tego Sąd na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. oddalił wniosek ZUS o odrzuceniu odwołania.

W konsekwencji uznać należało, że sprawa podlega merytorycznemu rozpoznaniu.

Przechodząc do rozważań nad zasadnością odwołania Sąd Okręgowy wskazuje, że niniejsza sprawa dotyczy zaległości J. S. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 j.t., dalej: ustawa systemowa) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od dnia rozpoczęcia do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast w myśl art. 11 ust. 2 ustawy systemowej dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą.

Jak wynika z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Z kolei w myśl art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168 j.t.) działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wyróżnia kilka specyficznych właściwości, tj. charakter profesjonalny, a więc stały, nie amatorski i nie okazjonalny, podporządkowanie regułom opłacalności i zysku, powtarzalność działań (np. seryjność produkcji, stypizowanie transakcji, stała współpraca itd.) oraz uczestnictwo w obrocie gospodarczym (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r., sygn. akt III CZP 40/91, LEX nr 3682, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2018 r., II UK 711/16, LEX nr 2459704).

Istotne jest przy tym, że na potrzeby ustalenia okoliczności istotnych z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych z tytułu działalności gospodarczej, kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają pewne znaczenie w sferze dowodowej, ale nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (wyroki Sadu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284; z dnia 18 lutego 2009 r., II UK 207/08, LEX nr 736738; z dnia 19 lutego 2009 r., II UK 186/09, LEX nr 590235; z dnia 12 stycznia 2012 r., I UK 203/11, LEX nr 1162649, z dnia z dnia 8 listopada 2017 r., III UK 244/16, LEX nr 2428259).

Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika bowiem z faktycznego prowadzenia tej działalności. W konsekwencji, obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie wykonuje. Także samo zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych, jak i sama treść składanych deklaracji rozliczeniowych nie przesądza o faktycznym wykonywaniu działalności gospodarczej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723) i stanowi jedynie o dopełnieniu formalnych obowiązków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie, na podstawie którego ustalił, że odwołujący rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej celem zatrudnienia w firmie (...). Z jego zeznań, którym Sąd dał wiarę, wynika, że firma ta zadeklarowała, że podejmie z nim współpracę jeżeli odwołujący założy działalność gospodarczą. W 2010 r. firma ta została przejęta przez (...) Sp. z o.o. Po przejęciu odwołujący początkowo kontynuował współpracę na dotychczasowych zasadach. W lipcu 2011 r. zaproponowano mu umowę o pracę. Wobec tego odwołujący zaczął

stopniowe wygaszanie prowadzonej działalności, a od kwietnia 2012 r. nie podejmował żadnych czynności związanych z jej prowadzeniem. Zaakcentowania wymaga, że odwołujący został zatrudniony na pełen etat. Wątpliwym jest zatem, że pracując w pełnym wymiarze czasu pracy jednocześnie prowadził działalność gospodarczą. Należy podkreślić, że odwołujący miał w umowie wpisany zakaz podejmowania działalności konkurencyjnej względem spółki. Zatem uwzględniając charakter jego dotychczasowej działalności należy uznać, że po podpisaniu umowy o pracę nie mógł on kontynuować działalności gospodarczej.

Co prawda działalność odwołującego została wykreślona dopiero z dniem 28 lutego 2018 r., okoliczność ta nie jest jednak decydująca w kwestii ustalenia zadłużenia odwołującego. Wpis do ewidencji działalności gospodarczej ma bowiem charakter deklaratoryjny, rodzi jedynie domniemanie faktyczne, że działalność była w danym okresie prowadzona; samo zaś ubezpieczenie związane jest z prowadzeniem działalności gospodarczej, a nie z wpisem do ewidencji. Tym samym możliwe jest ustalenie zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej mimo niewykreślenia jej z ewidencji działalności gospodarczej i - w konsekwencji - uchylenie obowiązku ubezpieczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2014 r., I UK 252/13, L.).

Nie bez znaczenia dla takiego rozstrzygnięcia pozostaje fakt, że w spornym okresie działalność ta nie przynosiła żadnego przychodu. Skoro więc nie deklarowano żadnych obrotów finansowych z tytułu działalności gospodarczej i w efekcie nie notowano ani zysku, ani straty, to okoliczność ta przemawia za uznaniem, że działalność faktycznie nie była prowadzona.

W konsekwencji należało stwierdzić, że z uwagi na fakt, że w spornym okresie działalność gospodarcza nie była prowadzona, to obowiązek uiszczenia składki na ubezpieczenie społeczne nie powstał, a zatem odwołanie było zasadne.

Tym samym, Sąd Okręgowy, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., uwzględnił odwołanie J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 20 czerwca 2017 r., (...) i zmienił zaskarżoną decyzję o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. zasądzając od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 180 zł tytułem zastępstwa procesowego. Wysokość kosztów została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

O.D.